

SECTION 5. MUSEUM STUDIES, MONUMENT STUDIES

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-488-7-9>

THE ROLE OF THE MUSEUM IN THE EDUCATIONAL SPACE

РОЛЬ МУЗЕЮ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Chernyak D. S.

*Candidate of Sociological Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Philosophy and Cultural Studies
Kyiv National University of
Technology and Design*

Черняк Д. С.

*кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри філософії та
культурології
Київський національний університет
технології та дизайну*

Kvyatkovska P. I.

*4rd year student at the Faculty of
Design
Kyiv National University of
Technology and Design*

Квятковська П. І.

*студентка IV курсу факультету
дизайну
Київський національний університет
технології та дизайну*

Mamrenko V. V.

*3rd year student
Educational and Scientific Institute
Culture and Creative Industries
Kyiv National University of
Technology and Design
Kyiv, Ukraine*

Мамренко В. В.

*студентка III курсу
Навчально-науковий інститут
культури і креативних індустрій
Київського національного університету
технології та дизайну
м. Київ, Україна*

Вагоме місце в сучасному освітньому просторі належить музеям. Музей є осередком духовного, естетичного, морального, громадянського виховання підростаючого покоління, долучає громадян до надбань національної та світової культурної спадщини. Сьогодні музей характеризують як «спосіб відображення «картини світу», феномен ментальної свідомості, засіб вираження суспільного світорозуміння» [6, 25]. Основними напрямками діяльності музею є науково-дослідна, культурно-освітня діяльність, комплектування музейних збірань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, виставкова, пам'яткоохоронна робота, а також діяльність, пов'язана з науковою атрибуцією, експертизою, класифікацією, державною

реєстрацією та усіма видами оцінки предметів, які можуть бути визначеними як культурні цінності [2].

Провідне значення мають музеї в формуванні культурної ідентичності, вихованні культурної толерантності, плеканні гуманістичних традицій та цінностей.

Наявність музею в закладі вищої освіти сприяє формуванню досвіду науково-дослідницької діяльності. Експозиції з історії розвитку закладу, представлені в музеї, можуть використовуватися також під час профорієнтаційної роботи, розкривати політику, традиції, філософію та цінності, які сповідує Університет, презентувати здобутки, а також розповідати про історію становлення та діяльність провідних науково-педагогічних працівників. Наприклад в Київському національному університеті технологій та дизайну функціонують наступні музеї: музей історії розвитку Університету, лабораторія історії розвитку швейних машин, дизайн студія історії моди та реконструкції костюму, дизайн-студія музею взуття, музей фотографії, музей музичних інструментів, музей вишивки. Експозиції вказаних музеїв використовуються в освітньому процесі, під час практичної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями «Дизайн», «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», «Сценічне мистецтво», «Менеджмент соціокультурної діяльності», «Культурологія», «Технології легкої промисловості». Зокрема, здобувачі вищої освіти спеціальності 034 «Культурологія», освітньої програми «Візуальне мистецтво та менеджмент культурних проєктів» мають можливість отримати практичні навички та знання з курсів «Музейна справа та колекціонування», «Візуальна культура та організація екскурсійної діяльності», а також безпосередньо долучаються до виставкової та експозиційної діяльності. З метою виховання пошани, любові до рідного краю, зміцнення у сучасній молоді патріотичного духу, збереження та примноження культурних, моральних, наукових цінностей здобувачі вищої освіти долучаються до конкурсів творчих робіт, які надалі експонуються в Музеї історії розвитку Університету. Зокрема в музеї були представлені результати фотоконкурсів «Світе тихий, краю милий, моя Україно...», «Мальовнича Україна – подорожуючи рідним краєм», «Кожному мила своя сторона», виставки студентських творчих робіт «Козацькому роду – нема переводу», «Трипілля – визначна пам'ятка української та світової культури», «Нитками долі Шевченка», виставки-інсталяції «Культура як феномен», «До дня демократії» тощо. Сам музей був заснований в 1970 році, в його фондах зберігаються архівні документи від початку заснування Університету, зразки студентських робіт, відзначені Державними преміями, цінні подарунки від споріднених Університетів, спортивні

нагороди, дипломи та почесні грамоти лауреатів та переможців міжнародних конкурсів модельєрів та дизайнерів і т.п [4].

Важливими результатами навчання спеціалістів культурологів згідно Стандарту вищої освіти України, затвердженого та введеного в дію наказом МОН України від 16.06.2020 є «вміння збирати, впорядковувати та аналізувати інформацію щодо культурних явищ, подій та історико-культурних процесів, а також розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики». [4]. Забезпечення реалізації означених результатів стає можливим також за рахунок відвідування музеїв, виставок, арт-галерей, знайомства з експозиціями та отримання практичного досвіду роботи. Зокрема здобувачі вищої освіти Київського національного університету технологій та дизайну, що навчаються за спеціальністю культурологія, під час навчальної практики отримали уявлення про організацію виставкових проєктів в Українському домі, Національній академії мистецтв України, музеї українського народного декоративного мистецтва, мали можливість поглибити свої знання з історії театру, друкарства, літератури, музичного та кіномистецтва, іконопису, відвідавши з оглядовими та спеціалізованими екскурсіями музей книги і друкарства України, музей театрального, музичного та кіномистецтва України, Національний заповідник "Софія Київська", Національний музей літератури і т.п.

Література:

1. Вступ до музеєзнавства і пам'яткознавства : навч. посіб. / за ред. О. М. Гончарової, С. Ж. Пустовалова. Київ : Вид-во Ліра-К. 2021. 490 с.
2. Закон України Про музей та музейну справу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення 28.09.24)
3. Муравська С. Музейні заклади системи вищої освіти у незалежній Україні. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки»*. Острог, 2018. Вип. 27. С. 157–161 (дата звернення 28.09.24).
4. Спілка ректорів закладів вищої освіти України. Музеї ЗВО. Музей історії Київського національного університету технологій та дизайну. URL: <https://zvo.knu.ua/ua/museums/category/7> (дата звернення 27.09.24).
5. Стандарт вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня галузі знань 03 – гуманітарні науки, спеціальності 034 – культурологія. Затверджено та введено в дію наказом МОН України від

16.06.2020 р. № 801. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/034-Kulturolohiya-bakalavr.28.07-1.pdf> (дата звернення 29.09.24)

6. Фудатори музейних колекцій та реалії сучасного стану розвитку музейної справи : науковий збірник за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 145-річчю від дня народження М.Ф. Біляшівського та 135-річчю від дня народження Д. М. Щербаківського. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 448 с.